1835 No. 44.

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG den 2 JUNIJ.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 12 Junij 1835, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, of een der Leden van Gedeputeerde Staten, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, aan het Lokaal van het Gouvernement binnen Leeuwarden, worden aanbesteed:

1. Het doen van eenige Herstellingen met het Onderhoud over 1835, der Metsel- en Timmerwerken, behoorende tot het Kanaal van Dockum naar Stroobos.
2. Idem der Timmer- en Metselwerken aan het Huis van Opsluiting en Tuchtiging binnen Leeuwarden.
3. Idem aan het Lokaal voor het Gouvernement van Vriesland binnen Leeuwarden.

Geschiedende deze aanbestedingen bij inschrijvingen op ongezegeld papier en vervolgens bij opbod, — en zullen daartoe de Bestekken acht dagen te voren ter lezing liggen aan het Gouvernementshuis te Leeuwarden, en tevens wat de twee eerstgenoemde werken betreft, in de voor de provincie Vriesland gewone leesplaatsen; terwijl verder mede acht dagen voor de Besteding, de noodige aanwijzingen aan de gegadigden zullen worden gedaan, door de aanwezige Provinciale Opzigters, en inmiddels ook de verlangde inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur te Leeuwarden en den Ingenieur te Harlingen.

Leeuwarden, den 1 Junij 1835.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 19 *Mei.* Het voor het jaar 1835 door den Koning vastgestelde budjet van openbare ontvangsten beloopt eene som van 51 740,000 thalers; waaronder voorkomen ruim 4 millioenen van de opbrengst der domeinen, 1,200 000 van de posterij, 9,735 000 van de grondbelasting, 6,404,000 van de zoogenaamde klasse- of personele belasting, 1 973,000 van de patenten, ruim 20 millioenen van in- uit- en doorvoer-regten, havengelden, zegel-regten, enz., 5,366,000 van het monopolie van het zout, enz. De begrooting der uitgaven bedraagt eene gelijke som van 51 740,000 th.: waaronder bijna 9 millioenen voor aflossing van schuld, ruim 2½ voor pensioenen, ruim 6½ voor het ministerie van eeredienst, onderwijs en geneeskunde, ruim 2 voor binnenlandsche zaken en politie, bijna 1½ voor handel, fabrijken, gebouwen, enz., bijna 3 voor de wegen en voor de aflossing van de voor derzelver aanleg opgenomene kapitalen, 681,000 voor buitenlandsche zaken, bijna 23½ millioenen voor het ministerie van oorlog, 2 voor justitie, enz.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 25 *Mei.* Gisteren had bij het nabijliggend Holthausen eene zeldzame plegtigheid plaats; de pastoor der Katholijke gemeente ter dier plaats legde met zijne gemeente-aanhoorigen de Protestantsche geloofsbelijdenis af, waarop zij gezamenlijk in den schoot der Protestantsche kerk opgenomen werden. Uit hoofde der van alle kanten toegevloeide menigte menschen moest de plegtigheid in het opene veld plaats hebben.

Men heeft, van de in den vorigen herfst voor Engelsche rekening uit het Westphaalsche naar Jamaica vertrokken landverhuizers van de armste klasse, over Bremen vrij voldoende berigten ontvangen. Het klimaat had nog geenerlei nadeeligen invloed op hunne gezondheid gehad, zoodat van 510 personen er niet een overleden was; den blanke planters was de aankomst dezer landverhuizers zeer aangenaam geweest, aan ieder van welken ongeveer 100 daalders waren ter hand gesteld, terwijl op kosten der koloniale regering bijzondere gebouchten werden opgerigt, waar aan deze en andere uit Europa gewacht wordende landverhuizers woningen zullen worden aangewezen. De timmerlieden en metselaars onder de uitwijkers werden bij deze nieuwe aanbouwingen te werk gesteld.

Het dagblad van Dusseldorp van den 27 Mei berigt, dat de Nederlandsche stoombootmaatschappij, wier ijverige pogingen tot bevordering van den handel met Duitschland door dit blad zeer geroemd worden, maatregelen heeft genomen, opdat, de rekening van den 1 Junij dezes jaars, eene regtstreeksche stoomvaart tusschen Dusseldorp en Rotterdam plaats hebbe. De daartoe gebruikt wordende stoombooten zullen wekelijks eenmaal van Rotterdam, over Arnhem, te Dusseldorp aankomen, en in éénen enkelen dag van laatstgenoemde stad, mede over Arnhem, naar Rotterdam terugkeeren.

Hetzelfde blad berigt, dat het ontwerp tot het aanleggen van eenen ijzeren spoorweg tusschen Dusseldorp en Elberfeld dagelijks meerdere voorstanders vindt, en dat de daartoe noodige voorbereidende werkzaamheden reeds dezer dagen zullen beginnen.

Uit Smyrna schrijft men, van den 18 April, het navolgende:

„Een handelschip, dat uit Alexandrie den 28 Maart is weggezeild, heeft ons zeer treurige berigten uit Egypte medegebragt. De pest woedde te Alexandrie nog altijd met verschrikkelijke hevigheid; dagelijks stierven er omstreeks 200 menschen. Verscheidene huizen van Franken en Grieken waren door de ziekte aangegrepen. De meeste vreemde vaartuigen, die in de haven op vracht lagen, hadden de pest aan boord; verscheidene hadden weder moeten ontladen, nadat zij een gedeelte hunner manschap verloren hadden. De ziekte had zich op een linieschip en een fregat der Egyptische zeemagt, welke in de haven lagen, geopenbaard. Zij rigtte op dezelve groote verwoestingen aan. De gansche stad was in diepe ontsteltenis en rouw gedompeld, en alle bezigheden stonden stil. De loop der ziekte was in vele gevallen nog sneller dan bij de *cholera*; binnen weinige uren volgde de dood. Even zoo treurig was het te Caïro gesteld. De ziekte had zich aldaar nog niet volkomen ontwikkeld, en toch stierven er dagelijks 300 tot 400 menschen. Alle wijken waren aangestoken, en men wachtte eene verschrikkelijke sterfte. Te Fua, eene stad van 25 tot 30,000 zielen, welke aan den oever van den Nijl tegenover het kanaal Mahmudie ligt, heeft de pest met verschrikkelijke hevigheid gewoed; slechts drie huizen bleven verschoond. Men verzekert, dat er van 19,000 menschen, die door de ziekte aangetast zijn, slechts 500 in het leven of in de stad gebleven zijn, zoodat dezelve bijna geheel ontvolkt is. Evenzeer hebben ook de dorpen aan den Nijl geleden, en over het algemeen bereikt de verschrikkelijke geesel alle punten van Egypte, welke tot nog toe verschoond waren gebleven. Men wist te Alexandrie niets naders van *Mehemed-Ali* en zijnen zoon; het was zelfs niet met juistheid bekend, waar zij zich toen ophielden. Alle vreemde consuls hadden Alexandrie en Caïro verlaten; de meeste derzelve bevonden zich bij den Onderkoning."

Nadere berigten omtrent het woeden der pest in Alexandrie luiden iets meer geruststellende, doch in Caïro bleef zij met hevigheid aanhouden.

Het Turksche eskader dat naar Tripoli bestemd is en drie duizend man troepen aan boord heeft was, volgens brieven uit Konstantinopel, in zee gestoken. De opstand in Albanië moet weder een meer verontrustend aanzien verkregen hebben.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 27 *Mei.* De *Times* verheugt zich heden over den goeden staat der stemmen in Zuid-Staffordshire; de kandidaat der behoudende partij, de heer *Goodricke*, had gisteren avond 173 stemmen meer dan zijne tegenpartij, Lord *Anson*.

Een voorslag van Lord *Chandor*, eergisteren bij de Gemeenten gedaan, om den Koning een adres aan te bieden, betrekkelijk den kwijnenden staat van den landbouw, is ter zijde gesteld geworden bij een amendement, door Lord *John Russell* voorgesteld en door de Kamer met 211 tegen 150 stemmen goedgekeurd, strekkende dat men zich eerst in de volgende met het onderwerp behoorde bezig te houden. Sir. *Robert Peel* heeft ditmaal met Lord *Russell* en voor het amendement gestemd.

Dienzelfden middag heeft Lord *Palmerston*, op eene daaromtrent door den heer *Ricardo* en andere belanghebbenden, die hunne opwachting bij hem waren komen maken, gedane aanvrage, geantwoord, dat de regering geenerlei berigt uit Spanje had, hetgeen haar kon doen gelooven dat de zaak der Koningin ongunstiger stond dan drie of vier weken te voren.

In het begin van Maart heeft men te Buenos-Ayres berigt bekomen, dat generaal *Quiroga*, die van eene zending tot bemiddeling tusschen de provincien Tucuman en Salta terug keerde, den 16 Februarij, te Baranca Jaco, aan gene zijde van Cordova, met zijn geheel gezelschap, te zamen elf menschen, in eene hinderlaag vermoord geworden was. Men schreef zulks toe aan vijandschap der land-provincien.

De ontvangen berigten uit Lissabon loopen tot den 16 dezer en bevatten onder anderen het verslag van een bezoek, door Koningin *Maria* in een nonnenklooster afgelegd, wier bewoners haar een uur lang gesmeekt hadden het katholijk geloof niet te verzaken, met zoo veel aandrang, dat de Koningin Weduwe, die haar vergezelde, hare ongerustheid niet kon verbergen, of ook soms eenigen aanslag tegen de veiligheid harer behuwd dochter gesmeed mogt zijn. Over het algemeen betoonde zich de Portugesche geestelijkheid zeer verbitterd, wegens het genomen besluit tot verkoop van kerkelijke goederen.

De Oppositiebladen bleven hevig uitvaren tegen de ministers, die zij ten laste leggen niet genoegzaam acht te slaan op de miguelistische guerillas, welke zich hier en daar zouden vertoond hebben.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 23 *Mei.* De hofpartij begeert, dat het geregtshof der pairs het regtsgeding op de eene of andere wijze ten einde zal brengen, en de meerderheid der pairs heeft dan ook besloten, om de schuldigen, hetzij afzonderlijk, hetzij gezamenlijk, te regt te stellen, en des noods niet terug te treden voor de noodzakelijkheid, om dezelve in hunne afwezigheid te veroordeelen.

Het is de graaf *Decazes*, welke het regtsgeding heeft opgezet, als een middel voor de Kamer der pairs, om zich in de oogen der menigte weder te verheffen, en voor zich zelven, om zich zoo diep mogelijk in de gunst des Konings te dringen. De president *Pasquier* heeft er zich in den beginne tegen verklaard, en, als naar gewoonte, zijne gronden in eene zeer welgeschrevene memorie ontwikkeld. Hij heeft die bedenkingen, niet lang voor de opening van het regtsgeding, herhaald, maar is zwak genoeg geweest, om aan het verlangen des Konings toe te geven, en vindt zich nu genoodzaakt, het proces, zijns ondanks, vol te houden. — De heer *Molé* heeft zich van den beginne af aan tegen het regtsgeding verzet; — niet om dat hij het geregtshof der pairs als niet bevoegd aanmerkte, of om dat hij de aangeklaagde republikeinen straffeloos wenschte ontslagen te zien, maar om dat de gewone regtbanken de zaak veel spoediger en geregelder zouden hebben afgedaan, en het bewind niet belast zoude zijn geworden met een geding, hetwelk de gemoederen in eene voortdurende beweging moest houden. De heer *Molé* wordt van tijd tot tijd ondersteund door de heeren *Mounier* en *de Semonville*.

Het lijdt geen twijfel, of de bezwaren, welke de regtspleging nu reeds heeft opgeleverd, zijn menigvuldiger en belangrijker, dan men immer te voren had gedacht. Van daar de aangewende pogingen, om het proces ook door de gedeputeerden te doen goedkeuren, waartoe de brief, met de onderteekening van de heeren *Cormenin* en *de Puyraveau*, het voorwendsel heeft opgeleverd; — want de aanklagt ter zake van dezen brief is niets meer dan een *voorwendsel*, daar het bekend is en ook niet van de zijde der ministeriëlen wordt tegengesproken, dat de brief nimmer heeft bestaan. — Tot dus verre heeft men dan ook in de Kamer der gedeputeerden, tot aanprijzing van het voorstel, om de vervolging van den heer *de Puyraveau* te veroorloven, voornamelijk de noodzakelijkheid doen gelden, om het hoogste geregtshof van den staat, in het vervolgen van de schuldigen aan het smeden van eenen uitgebreiden aanslag tegen de bestaande orde van zaken, krachtig te ondersteunen, ten einde den kwalijkgezinden eens vooral een heilzamen schrik in te boezemen.

De heer *Audry de Puyraveau* is een dergenen, die het meest heeft toegebragt tot de jongste omwenteling en zijn vermogen daarbij heeft ingeschoten. Hij is lid geweest van, en heeft eene belangrijke rol gespeeld in den gemeente-raad, welke, in Augustus 1830 den toon gevende, den hertog *van Bordeaux* heeft verbannen, — den hertog *van Orléans*, van luitenant-generaal, des Rijks Koning heeft gemaakt, — een deel der leden van de Kamer der pairs van hunne waardigheid heeft ontzet, en den grond heeft gelegd tot de afschaffing van de erfelijkheid van het pairschap. — De redenen, welke de oppositie heeft bijgebragt tegen het verleenen van het verlof ter vervolging, bestaan dan ook voornamelijk daarin: „dat de meerderheid der pairs de omwenteling van Julij zeer ongaarne heeft gezien; — dat de Kamer den hoon, haar door den heer *de Puyraveau* aangedaan, nimmer kan, noch zal vergeten, of vergeven; — dat de pairs derhalve dien gedeputeerde als hunnen vijand beschouwen en moeten beschouwen; dat het regtsgeding van den maarschalk *Ney* heeft geleerd, waartoe de pairs in staat zijn, — en dat de Kamer der gedeputeerden, door haar medelid ter beschikking te stellen zijner erkende vijanden, die vonnis vellen zonder hooger beroep en met hem naar willekeur kunnen handelen, hare eigene waardigheid hoogelijk miskent en verkort.

De vechterij van sommige gedeputeerden met de dagbladschrijvers heeft het hare toegebragt, om de aandacht der menigte bijzonder op te wekken. Het gebeurde wordt voor de daarbij betrokkene personen verschillend voorgedragen. De dagbladschrijvers verzekeren, dat zij zich niets te verwijten hebben; — dat zij onverdiend ter vergaderzaal zijn uitgedreven; — dat zij alleen den heer *Jaubert* daarvan hebben willen overtuigen, en dat daarop eenige *gedeputeerden* zijn toegeschoten en hen met *stok-* en *vuistslagen* hebben overladen. — De heer *Jaubert* heeft zijne beschuldiging volgehouden, maar geene bepaalde daadzaak aangevoerd, en zijne vrienden hebben verklaard, dat zij zich genoodzaakt hebben gevonden, om geweld te gebruiken, om hem, daar hij hevig bedreigd werd, te bewaren. In de zitting van heden hebben de heeren *Jaubert* en de generaal *Bugeaud* geëindigd, met zich in het algemeen op eene zeer hevige wijze tegen de dagbladen te verklaren, en tegen derzelver toenemende stoutmoedigheid in het bevorderen van tegenstand en wederspannigheid. — Wat er ook moge gebeurd zijn, dit is zeker, dat vertegenwoordigers van een volk, hetwelk zich zoo gaarne aan het hoofd der beschaafde natien wil plaatsen, een zonderling voorbeeld hebben gegeven van de wijze, op welke zijlieden de beschaving trachten te bevorderen.

De president der gedeputeerden, de heer *Dupin*, heeft nog eene krachtige poging aangewend, om een besluit van de Kamer te verhoeden, waarbij haar medelid, de heer *Audry de Puyraveau*, ter beschikking van de Kamer der pairs zou worden gesteld.

Hij heeft niet ontkend, dat de inhoud van den brief, dien de heer *de Puyraveau* zoude hebben geteekend, strafbaar was, als honende het geregtshof der pairs, de hoogste regterlijke magt in den staat; hij heeft het betreurd, dat de genoemde gedeputeerde zich niet bepaaldelijk omtrent het al of niet onderteekenen van dien brief heeft gelieven te verklaren, en betuigd, dat hij uit dien hoofde niet zonde aarzelen, zijne stem te geven aan eenig voorstel, strekkende, om den heer *de Puyraveau* voor den gewonen regter ter verantwoording te doen roepen, maar dat de Kamer der gedeputeerden, boven alles, hare onafhankelijkheid jegens die der pairs behoorde in stand te houden, en dat zijn geweten hem uit dien hoofde verbood het voorstel van de commissie goed te keuren. Nadat de algemeene beraadslagingen waren gesloten, heeft men van de zijde der liberalen een amendement voorgesteld, ten einde ook het verlof ter vervolging van den heer *de Puyraveau* te doen weigeren. Men heeft bij die gelegenheid onderscheidene bijzonderheden bijgebragt tot betoog, dat het niet alleen geheel onbewezen was, dat de heer *de Puyraveau* den brief heeft geteekend, maar dat het zelfs als zeker konde worden geacht, dat hij dit niet heeft gedaan, en dat hij het opstel het eerst in de dagbladen heeft gelezen. De ministeriëlen hebben niet geluisterd. Het verlof, om den heer *de Cormenin* te doen vervolgen, is eenstemmig geweigerd; dat, om den heer *Audry de Puyraveau* voor de Kamer der pairs te regt te doen stellen, wegens het honen en beleedigen van dezelve, ter zake van het regtsgeding der republikeinen, is *met eene kleine meerderheid verleend geworden*.

Van den 24*sten*. De discussien omtrent de heeren *Cormenin* en *Puyraveau* zijn reeds heden, en dus vroeger dan men verwachtte ten einde geloopen. Nadat de heeren *Dubois*, *Hebert* en *Odillon Barrot*, de eerste en laatste tegen, de tweede voor het verleenen der magtiging gesproken hadden, hield de president, *Dupin* de oudste, eene redevoering, in welke hij te kennen gaf hoe leed het hem deed, dat de heer *de Puyraveau* het voorbeeld van zijnen ambtgenoot niet had willen volgen; te meer daar hij, door zijne weigering, in de eerste plaats de kamer der afgevaardigden zelve beleedigd had. Wat nu de verlangde magtiging betrof, zoo was hij van meening dat men dezelve zonder bedenking zou behooren te verleenen, bijaldien de heer *de Puyraveau* voor den gewonen regter geroepen was, want zijn (*Dupin's*) stelsel was: voor alle andere dingen kracht aan regt en wet. Maar, eenen afgevaardigden voor de balie der pairs te zenden was eene erkentenis van minderheid, welke de kamer niet behoorde te geven. Hij moest dus aan het voorstel der commissie zijne toestemming weigeren.

De rapporteur der commissie, de heer *Sauzet*, gaf vervolgens een beknopt overzigt van de geheele discussie, en verklaarde bij de conclusien der commissie te volharden.

Nu werd de door haar voorgestelde resolutie gelezen. De heer *Baude* stelde een amendement voor, strekkende om, op grond dat er geene genoegzame reden tot verdenking bestond, de vervolging van den heer *de Puyraveau* niet toe te staan. Dit amendement werd door de centrums, waarbij zich al de ministers voegden met eene sterke meerderheid verworpen. Hierna werd de paragraaf, die tot den heer *de Cor-*

merin betrekking heeft, met algemeene stemmen aangenomen. Ook de paragraaf betrekkelijk den heer *de Puyraveau* en eindelijk het geheel der resolutie werd met groote meerderheid goedgekeurd, hoezeer de heer *Laffitte* overluid uitriep, dat hij er tegen protesteerde, en de heer *Odillon Barrot*, dat hij hoopte dat zijn ambtgenoot *de Puyraveau* de waardigheid van afgevaardigde zou nederleggen. Na het nemen van het besluit is de kamer, te midden der geweldigste beweging, uiteen gegaan; maar de oppositie heeft terstond een protest opgesteld, dat sedert eene menigte onderteekeningen ontvangen heeft.

Het gerucht, hetwelk gisteren ter beurs geloopen had, dat onze regering de officiële aanvrage ontvangen heeft, om gewapenderhand in Spanje tusschen beide te treden, schijnt zich te bevestigen. Men heeft tijdingen uit Madrid van den 19den. Het ministeriële blad *Abeja* van den 18den behelsde reeds het volgende artikel: „Heden hebben de raad van regentschap en de raad der ministers eene gemeenschappelijke vergadering gehouden. Men vermoedt, dat er in die zamenkomst gehandeld heeft kunnen worden over de vraag of het al of niet raadzaam is onderhandelingen met de Mogendheden, welke het viervoudige verbond geteekend hebben, te openen, ten einde te verkrijgen dat een hulpkorps vreemde troepen in de vestingen der opgestane provincien kome garnizoen houden, terwijl de nationale troepen te veld blijven zouden, om den opstand met éénen slag te verpletteren."

Een brief uit Madrid van den 19den gaat veel verder, dan men voorzigtig geacht heeft in de *Abeja* te doen; deszelfs inhoud is als volgt: „Koningin *Christine* heeft zoo even depeches onderteekend, welke haar hart ten diepsten bedroeven. Daar ons kabinet de Fransche interventie noodig, ja onmisbaar geoordeeld heeft, om den opstand in de gepriviligeerde provincien te bevredigen, heeft H. M. zich in de noodzakelijkheid bevonden, om met den koerier van heden dien overeenkomstige instructien te zenden, ten einde haar ambassadeur te Parijs, mijnheer de hertog *de Frias* de officiële mededeeling daarvan doe aan Koning *Lodewijk Philips* en aan deszelfs raad: met ongeduld verwacht men het antwoord op dezen gewigtigen stap. De heer *Martinez de la Rosa* was eindelijk er toe gekomen om dit besluit, tegen hetwelk hij tot nog toe den grootsten weêrzin had doen blijken, te ondersteunen. De regering heeft het aan de leden der twee kamers, elk in het bijzonder, medegedeeld en de meening der afgevaardigden, welke den meesten invloed bezitten, gepolst, ten einde zich van derzelver medewerking te verzekeren, maar er is aan de Cortes geenerhande officiële mededeeling gedaan.

Middelerwijl doet de regering in allerijl Burgos versterken en provianderen, om de Carlisten, zoo zij in Kastillie verschijnen, op te houden. Wat de zuidelijke provinciën betreft, zoo verneemt men dat zij vreesselijk lijden door gebrek aan levensmiddelen.

Men wil overigens, dat de Heer *Martinez de la Rosa* aan zijne toestemming de voorwaarden verbonden heeft, dat men niet het woord van *interventie* noch eenig ander, hetwelk de natie zou kunnen belgen, gebruiken zou, maar dat van *aktieve medewerking van Spanjes bondgenooten*, en dat voorts de onderhandeling te Parijs noch aan den Generaal *Cordova*, noch aan den Markies *de las Amarillas*, maar aan den ambassadeur hertog *de Frias*, die, meent hij, veel invloed op den geest van *Lodewijk Philips* bezit, zou worden opgedragen.

Van den 26sten Het regtsgeding der republikeinen wordt thans tamelijk rustig voortgezet in tegenwoordigheid van 23 der aangeklaagden, en levert alsnu weinig bijzonders op. Verscheidene der beschuldigden beweren, dat de aanklagt ten hunnen aanzien geheel zonder grond is. De hertog *van Plaisance* en de maarschalk *Molitor* zijn heden niet ter vergadering tegenwoordig geweest.

De Kamer der gedeputeerden beraadslaagt over de wijze, waarop de hoon, welke haar door den schrijver van het republikeinsche blad *le Reformateur* is aangedaan, in den persoon van den verantwoordelijken redacteur van hetzelve, den heer *Jaffrenou*, behoort te worden gestraft. Verscheidene leden hebben geweigerd, deel aan de teregtzitting te nemen, omdat zij de beschuldiging als ongegrond beschouwden, en omdat de vervolging gevestigd was op eene wettelijke verordening, die, zoo al niet door eene daartoe strekkende bepaling, dan toch door den drang der omstandigheden en de gebeurtenissen van den tijd, moest gerekend worden te zijn afgeschaft.

De aangeklaagde uitgever is verdedigd geworden door den republikein *Raspail.* De grond van de aanklagt moet grootendeels worden gezocht in de woorden, welke de schrijver heeft gebezigd, om te betoogen, dat de meerderheid der Kamer zich heeft verlaagd tot de rol van de politie-bedienden, die met stokken zijn gewapend, ten einde de lieden, die het bewind mishagen, ter neder te slaan. De verdediger heeft niet ontkend, dat het betoog in hevige bewoordingen was gesteld, doch heeft beweerd, dat de Kamer zich deze taak niet behoorde aan te trekken, omdat de woorden slechts tegen een vijftiental harer leden konden zijn gerigt, en zelfs niemand daarvan bij name was genoemd.

Na de voordragt des verdedigers heeft de heer *Odillon Barrot* getracht een besluit te weeg te brengen, waarbij de Kamer zich onbevoegd verklaart, op grond 1°. dat de wet van 1822 niet toepasselijk is, uit hoofde de Kamer niet als uitmakende een staatkundig ligchaam is beledigd, en 2°. omdat het gebeurde, hetwelk aanleiding heeft gegeven tot het aangeklaagde betoog, niet behoorlijk door onpartijdige getuigen is toegelicht geworden. De groote meerderheid heeft echter dit voorstel verworpen. Daarop hebben nogmaals 55 leden zich aan de beraadslagingen onttrokken, waardoor het aantal dergenen, welke hebben geweigerd als regters in dezen te zitten, tot 98 is aangegroeld.

Bij stemming is de heer *Jaffrenou*, met 264 tegen 39 stemmen, schuldig verklaard aan het honen van de Kamer der gedeputeerden.

Op nieuw binnengeroepen zijnde is den aangeklaagde te kennen gegeven, dat hij schuldig was verklaard, en afgevraagd, of hij der kamer geene bedenkingen begeerde voor te dragen ten aanzien van de toepassing der straf. De verdediger heeft geantwoord, dat hij het onnoodig rekende iets in het midden te brengen, hetwelk zoude strekken, om het medeiljden of de toegevendheid der kamer gaande te maken; — dat de kamer de magt had, om den verantwoordelijken uitgever van het dagblad in de gevangenis te doen opsluiten en met eene zware geldboete te belasten; — dat een en ander niet nieuw was voor den beschuldigde en zijns gelijken, — en dat de kamer alzoo van deze hare magt naar welgevallen gebruik konde maken. — De president *Dupin* heeft begrepen, dat de verdediger zijne taak niet naar behooren had volbragt, en dat ten minste had behooren te zijn gewag gemaakt van de ontroering, in welke de schrijver zich, naar aanleiding van het gebeurde, moet hebben bevonden, bij het schrijven van het betoog, ter verantwoording waarvan hij is geroepen geworden.

Eene eerste stemming over de toepassing der straf waarvan het *maximum* zou zijn 3 jaren gevangenis en eene geldboete van 10,000, en het *minimum* eene gevangenis van eene maand en eene boete van 100 fr., heeft tot geenen uitslag geleid. Heden is dezelve herhaald. De generaal *Bugeaud* heeft zich weder heftig tegen de dagbladschrijvers uitgelaten, en zijnen wensch te kennen gegeven om de gevaarlijkste derzelve met éénen slag ter neder te vellen. Bij eene laatste stemming hebben zich 138 leden voor het *maximum* der gevangenisstraf verklaard, doch hebben de meer gematigden, die ten getale van 149, voor eene gevangenis van slechts *eene maand* hebben gestemd, de overhand behouden. Daarentegen heeft de meerderheid der leden, met 182 stemmen, den beklaagde de zwaarste geldboete, te weten van 10,000 fr. opgelegd.

De Kamer der pairs heeft, na kennis te hebben genomen van het verlof der gedeputeerden, om den heer *Audry de Puyraveau* te vervolgen, bepaald, dat hij en zijne mede-aangeklaagden tegen Vrijdag zullen worden gedagvaard. De genoemde gedeputeerde schijnt zich geenszins van deze zijne hoedanigheid te willen ontdoen, maar als zoodanig voor de pairs, die hij als zijne persoonlijke vijanden aanmerkt, te willen verschijnen.

Van den 27sten. Nadat de Kamer der gedeputeerden gisteren den uitgever van het dagblad *le Réformateur* tot eene gevangenisstraf van eene maand en eene geldboete van 10,000 fr. had veroordeeld, heeft zij beraadslaagd over de som, die behoort toegestaan te worden voor de soldij der troepen, die Algiers bezetten, en ten laatste de door het bestuur gevraagde som van ruim 15 millioenen, voor eene bezetting van 21,000 man, toegestaan. De minister van oorlog, maarschalk *Maison*, heeft bij deze gelegenheid te kennen gegeven, dat het bewind niet zelf zou koloniseren, maar de kolonisten, die zich in Afrika wilden vestigen, zou begunstigen, — en dat, wat eene ontruiming betreft, Frankrijk geen enkel punt zal ontruimen dan hetgeen het zal *willen* ontruimen.

Men verwacht, dat de voor het geregtshof der pairs teregtstaande republikeinen, die tot dus ver zich onwillig betoond hebben, in de volgende week weder voor het hof zullen geroepen worden; daar het echter te voorzien is, dat zij in hunnen tegenstand zullen volharden, en dat derhalve, overeenkomstig het genomene besluit, het proces tegen hen des noods in hunne afwezigheid zal worden voortgezet, zal men denkelijk een begin maken met het ondervragen en veroordeelen van diegenen, welke niet slechts van staatkundige, maar ook van burgerlijke misdrijven, zoo als moord, beschuldigd zijn, en uit dien hoofde bij de volks-menigte de minste deelneming vinden.

De heer *Audry* de *Puyraveau* heeft besloten om door alle mogelijke middelen de moeijelijkheden te vermeerderen, in welke het monster-proces de Kamer der Pairs heeft verwikkeld. Zoo men weet, hadden de meeste Gedeputeerden der oppositie hem aangeraden, zijne demissie te geven, ten einde niet als Gedeputeerde voor de balie van de Kamer der Pairs te verschijnen, en men was verwonderd te zien, dat hij dezen raad niet had gevolgd. Maar de Dagbladen deelen heden eenen door hem in antwoord op de hem door den deurwaarder der Pairskamer beteekende dagvaardiging geschreven brief mede, bij welken hij uitdrukkelijk weigert om, anders dan door geweld gedwongen, voor de balie dier Kamer te verschijnen. Het doet ons leed dat de heer *Audry* de *Puyraveau* dezen weg is ingeslagen, want daaruit moeten noodwendig onheilen ontstaan. Hij zoude al dit schandaal vermeden hebben, indien hij even als de heer *Cormenin* hadde gehandeld.

Het publiek bemoeit zich bijna niet meer met het April-proces. Het oogenblik is nog niet gekomen, waarin het Hof der Pairs zich zal gedompeld zien in alle de verwikkelingen, waarin het zelfs zich heeft gestort, door het geding der 25 gewillig tegenwoordige beschuldigden voorloopig te beginnen. Sedert den aanvang der procedure hebben reeds 8 Pairs zich aan de zittingen onttrokken. Men verwacht nog vele afwezigheden uit hoofde van ziekte, enz., en men weet dat 36 Pairs verklaard hebben het Hof te verlaten, indien hetzelve de afwezige beschuldigden onverhoord en enkel uit de proces-stukken mogt willen te regt stellen.

Men zegt ook dat de Kamer der Pairs den heer *Audry* de *Puyraveau* niet bij lijfsdwang zal durven dwingen om voor de balie dier Kamer te verschijnen.

Van regeringswege wordt steeds een diep stilzwijgen omtrent de zaken van Spanje in acht genomen. Het zeggen is, dat gisteren de stellige aanvraag tot eene interventie, op grond van het tractaat der quadruple-alliantie, uit Madrid bij ons bewind is aangekomen, doch dat hetzelve nog geen besluit genomen heeft, en waarschijnlijk niet nemen zal, voor dat het de Mogendheden geraadpleegd hebbe. Men voegt er bij, dat het Spaansche gouvernement, gelijktijdig met de aanvraag aan ons bewind, eene gelijksoortige aanvraag aan het Engelsche kabinet gedaan heeft. — Volgens de brieven uit Madrid van den 21 dezer, die van den kant der liberalen worden medegedeeld, sprak men daar van eene gehoudene raadsvergadering der ministers, waarin de meerderheid zich voor het vragen eener onverwijlde tusschenkomst der verbondene Mogendheden zou verklaard hebben, en wilde men in de laatste dagen eene drukke gemeenschap tusschen de Fransche en Engelsche gezanten en de Spaansche ministers bespeurd hebben.

De sensatie blijft aan de beurs voortduren, maar vooral de Fransche fondsen zijn er gevoelig door getroffen, omdat zij voortgebragt is door de geruchten van interventie, die tot rijzing der Spaansche en tot daling der Fransche fondsen worden aangewend. In ettelijke dagen tijds is de 3 pCts. rente van 82 op 79 : 50 fr. gedaald. Meest opmerkelijk is het, dat, terwijl de Coupon den 7den der aanstaande maand moet worden afgesneden, nog 1 : 50 fr. voor dit halfjaar rente van den tegenwoordigen koers moet worden afgetrokken. Heden is de kamp tusschen de liefhebbers en contramineurs hevig geweest. De koers scheen tot driemalen toe zich te willen herstellen, doch is telkens weer gevallen. De tegenwoordigheid van eenen grooten kapitalist, die sedert veertien dagen plotseling zich op de daling heeft geworpen, heeft niet weinig bijgedragen om de teruggaande beweging te onderhouden.

Het meest geloof verkrijgende gerucht was dat de Engelschen de interventie hadden begonnen. Een Engelsch eskader zoude in de haven van Bilbao zijn binnengeloopen, en de Engelsche troepen zouden ontscheept en ter beschikking van den gouverneur zijn gesteld geworden.

Men voegde er bij, dat de vier Mogendheden, die het viervoudig verbond hebben onderteekend, eene soort van manifest of protest hadden opgemaakt, hetwelk aan don *Carlos* zoude worden ter kennisse gebragt. In het geval dat de Pretendent zoude weigeren het Spaansche grondgebied te verlaten, zoude de interventie der 3 Mogendheden onmiddellijk plaats grijpen.

Ten gevolge dezer zelfde, de interventie betreffende, geruchten zijn de Spaansche fondsen weder vaster geworden. De Cortes zijn ¾ pCt., de 3 Cts. ½ pCt. gestegen; de Perpet. zijn 2 pCt. gedaald; de Leening ¾ pCt. gestegen.

Onze bladen deelen thans het volgende, niet onbelangrijke besluit van don *Carlos* mede, zonder dat het evenwel met zekerheid blijkt, of dit stuk echt is:

„Ten gevolge der maatregelen, die het opgeworpen bestuur te Madrid genomen heeft, om de wettige Spaansche schuld met de nieuwe geldleeningen te vermengen, die de revolutionairen, welke zich thans aan het hoofd der zaken bevinden, gesloten hebben, heb ik wel het volgende willen vaststellen:

„Art. 1. Alle Spaansche schuldbrieven, die van het opgeworpen bestuur dagteekenen en door deszelfs handlangers mede onderteekend zijn, zijn nu en voor het vervolg nietig en van onwaarde.

„Art. 2. De Spaansche schuldbrieven, die tot het doen der thans plaats hebbende conversie niet zullen zijn aangeboden, zullen, zoodanig als zij bij den dood van wijlen mijnen doorluchtigen broeder, don *Ferdinand VII* (wien God zijne heerlijkheid schenke!) zich bevonden, geldig blijven. Zij zullen dus, voor zoo verre zij door de overheden der overweldiging niet zijn geconverteerd, van kracht blijven, en door mijne regering, zoodra deze te Madrid gevestigd zal zijn, in hun geheel erkend en tot eene verdere consolidatie toegelaten worden.

„Art. 3. Ten aanzien der koninklijke leening van 1823 zal men daarenboven overgaan tot de trekking der nog niet uitgelootte serien, om deze, ingevolge de oorspronkelijke overeenkomst, tegen derzelver volle bedrag af te betalen; zullende de meest beschikbare penningen bij voorkeur gebruikt worden, om deze bevoorregte schuld te voldoen.

„En opdat dit bij het publiek bekend zij en niemand immer onwetendheid zou kunnen voorwenden, zoo zal deze aan de belanghebbenden worden medegedeeld, enz.

„Gegeven te Onate, den 20 April 1835." IK DE KONING.

(*Lager stond.*) CHARLES CRUX-MAJOR.

De Spaansche gezant heeft eergisteren een zeer lang onderhoud met den president-minister *de Broglie* gehad.

Het huwelijk van den Napelschen Prins *Leopold*, graaf van Syracuse, met Prinses *Clementine*, derde dochter des Konings, wordt door velen voor eene uitgemaakte zaak gehouden.

Men heeft opgemerkt dat, van al de vreemde gezanten, alleen de Spaansche en Portugesche niet aan dien Prins zijn voorgesteld, waaruit sommigen besluiten dat het Napelsche Hof ten oogmerk zou hebben het Fransche Kabinet ten voordeele van de zaak der beide pretendenten te stemmen, en daarmede de omstandigheid in verband brengen, dat de ministeriële bladen, sedert eenige dagen, met ophef spreken van de geestdrift, door de inwoners der Baskische provincien aan *Zumala Carreguy* en zijnen Meester betoond.

'S GRAVENHAGE, *den 27 Mei.* De zeventiende vergadering den Evangelisch Luthersche Synode is heden in deze residentie geopend geworden door Zijne Excellentie den minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde kerk, enz., vergezeld door den heer secretaris en adviseur van dat departement. De leden dezer vergadering zijn: Ds. *J. Decker Zimmerman*, van Utrecht, president; *J. C. A. Sander*, van Haarlem, vice-president, *J. W. Statius Muller*, van Amsterdam, Secundus van den vice-president; *J. Schultz*, van 's Gravenhage, buitengewoon lid; *J. C. Loman*, van Amsterdam, secretaris; *R. T. F. Reudler*, van 's Gravenhage, secundus secretaris; prof. *J. T. Plüchke*, van Amsterdam; Ds. *J. C. E. P. Fortmeijer*, van Rotterdam; *H. J. Matthes*, van Leijden; G. *Eckhardt*, van Groningen; de heeren *J. D. Mercker*, *H. H. Klijn*, Mr. *A. J. Lublink*, van Amsterdam; *C. Loch*, van Rotterdam; *J. P. Mond*, van 's Gravenhage; profr. *J. Nieuwenhuis*, van Leijden, en de heer *J. G. Onnen*, van Utrecht.

De regtbank van eersten aanleg te Brussel heeft genoemde stad veroordeeld tot de betaling van 284,351 fr. 50 c., wegens de schade, aan de eigendommen van den baron *de Vinck de Wezel*, den markies *de Trazignies*, den graaf *Marnix* en eenige andere, bij de plunderingen van April des vorigen jaars toegebragt.

Men meent in Antwerpen, dat het gerucht van de waarschijnlijkheid eener verandering van het Belgische ministerie, niet ongegrond is, en dat de heeren *Lebeau*, *Rogier*, *Teichman* en de generaal *Buzen* kans hebben, om, benevens den heer *de Meulenaere*, met het bewind te worden belast.

LEEUWARDEN, *den 1 Junij.* Bij Z. M. Besluit van den 13 Mei 1835, no. 89, is de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. *M. van Vierssen*, President van de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Leeuwarden, benoemd tot Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

In plaats van professor *S. Brouwer* is tot hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen te Groningen benoemd de heer *J. W. Ermerins*, thans hoogleeraar in de bespiegelende en natuurlijke wijsbegeerte en wiskunde aan het athenæum te Franeker.

De groote Kerkeraad der Hervormde Gemeente van 's Hertogenbosch heeft den 26 Mei, uit het laatstelijk gemelde twaalftal, voor het zestal genomineerd: dd. M. M. Schim van der Loeff te Barendrecht, L. Proes te Hoorn, C. Hooyer te Bommel, J. T. Endtz te Helmond, F. H. G. van Iterson te Tamen aan den Amstel en A. Tak te Engelen.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Van den 24 tot den 31 Mei 1835.

Binnengekomen: Den 24 Mei het kofschip *Zeldenrust*, kapt. G. A. Jonkhoff, van Stettin. — Den 25 dito het smakschip *Vrouw Jantina*, kapt. R. T. de Jonge, van Drobach; het schonerschip *Friends*, kapt. J. Manning, van Londen. — Den 26 dito het barkschip *Jungfrau Maria*, kapt. J. J. Giersoe, van Holmstrand. — Den 27 dito het schonerschip *Livelij*, kapt. S. Finch, van Londen. — Den 31 dito het kofschip *Concordia*, kapt. J. A. Keun, van Noorwegen.

Uitgezeild: Den 25 Mei het schonerschip *St. Thomas*, kapt. N. M. Lindegaard, naar Newcastle. — Den 26 dito het smakschip *Vrouw Jantina*, kapt. K. E. Vos, de kofschepen *de 2 Gebroeders*, kapt. H. J. Zeven, en *Jonge Dirk*, kapt. W. H. Mulder, alle drie naar Noorwegen. — Den 27 dito het tjalkschip *de Jonge Leeuw*, kapt. K. J. Musch, naar Hull, de kofschepen *Jonge Dirk*, kapt. H. E. Vos, *Jonge Hendrik*, kapt. H. M. Pott, *Annegiena*, kapt. P. R. Hulsman, *de 3 Gezusters*, kapt. P. P. Dijkstra, en het brikschip *Charlotte*, kapt. J. Kjilland, alle vijf van Noorwe-

gen. — Den 29 dito het smakschip *Vrouw Petronella*, kapt. P. E. de Jonge, naar Noorwegen. — Den 31 dito de schonerschepen *Union*, kapt. A. Galloway en *the Fame*, kapt. W. Barfield, beiden naar Londen.

MENGELWERK.

LEVENSSCHETS VAN WILLEM LORÉ EN ZIJNE VOORNAAMSTE DIJK- EN WATER-WERKEN.

It is ien grijs, dat de bern sels fen ien bulte fijemde poehansen to sprekken witte, in dat de alde ljue faek de nammen forjitten binne fen dy helden, dear uws Frieslân sijn roem, sijn greatens, sijn behald oon dankje moat.

TELTING.

De achtingwaardige Oud-Hoogleeraar Mr. J. W. DE CRANE en de ijverige W. EEKHOFF hebben in den aanvang van dit jaar onder opgemelden titel een boeksken in het licht gegeven, waarvoor het publiek dankbaar, en hetwelk den Friezen bijzonder welkom wezen moet, want daardoor is een hunner zeer verdienstelijke Landgenooten, een oorspronkelijk vernuft en vlugge geest, die reeds, zoo als zoo velen, slechts eene flaauwe herinnering aan een klein gedeelte der nakomelingschap had achtergelaten, weder in het ware en verdiende licht gesteld, om aan menig een met bewondering op zijn leven en bedrijf te doen staren. De beknopte en welgestelde Levensschets van den Heer DE CRANE is voldoende om den wiskundigen LORÉ in zijne voortreffelijkheid te leeren kennen, terwijl de geschiedkundige beschrijving zijner Dijk- en Waterwerken, door den Heer EEKHOFF, getuigt van den ijver, de kunde, het schrander doorzigt en omvattend oordeel van dezen braven Fries. Professor N. IJPEIJ bewees vroeger zijne hulde aan LORÉ in de nu reeds zeldzaam gewordene Lijkrede, terwijl onze Dichter HIGT in eene voortreffelijke Lijkzang den lof zijns Leermeesters met een gevoelvol hart heeft bezongen; thans hebben de kundige Schrijvers van het leven en den arbeid van dien eenvoudigen, maar hoog waardigen en voor Friesland belangrijken man aan zijne vereerende nagedachtenis billijk regt doen wedervaren.

Hoezeer alle dergelijke geschriften de letterkundige wereld verrijken en der geschiedenis bijzonder dienstbaar zijn, hebben zij nog eene andere nuttige strekking om aan het lezend publiek de vaderlandsche verdiensten boven de uitheemschen te doen waarderen, en tevens aan te toonen, dat wij in alle vakken van Kunst en Wetenschap genoeg zamen voorraad bezitten. Het is niet nuttig en noodig om van alles trompetten te blazen of voor ieder standbeelden en eertrofeën op te rigten, maar het is zeer nuttig en noodig, — en alleen laauwheid, onverschilligheid en egoïsme zullen zich hiertegen verzetten, op eene gepaste wijze ware verdiensten te gedenken, en te zorgen dat men na verloop van eene halve eeuw of langer niet in den blinden moet rondtasten, of gebrekkige en leugenachtige bescheiden raadplegen, of tot onvolledige berigten zijn toevlugt nemen, ten einde voortreffelijke Landgenooten en hunnen voor en door den naaat zoo uitstekenden en geroemden arbeid uit te vinden, op te sporen en in het ware daglicht te stellen. Wij wenschen dit werkje in veler handen, en niemand zal zijn daaraan besteeden tijd veel min de geringe geldswaarde terug wenschen.

V. L.

DE PROVINCIE UTRECHT, VOOR DE INVOERING VAN HET CHRISTENDOM.

Overgenomen uit de HANDLEIDING *tot de* GESCHIEDENIS *der* NEDERLANDEN, *door Prof. VISSCHER* (*).

De provincie Utrecht, ofschoon dezen naam nog niet voerende, was reeds in het eerste tijdperk een belangrijk punt, eene landstreek door de natuur begunstigd, en door wakkere volksstammen bewoond. Zij behoorde gedeeltelijk tot de landen der Batavieren, en werd daarmede onder het derde Gallië gerekend, terwijl het overige gedeelte van dit gewest met het noordelijke Gelderland, Overijssel en Vriesland za menhing, en daarmede onderhoorig was aan eene andere Romeinsche provincie, die het tweede Germanië genoemd werd. De Rijn scheidde hier den heuvelachtigen grond op de zoo even aangeduide wijze. Eerst veel later geraakten deze onderdeelen van het tegenwoordige Utrecht stuksgewijze aan elkander, en vormden eindelijk dat schoone geheel, hetwelk *Vondel* als een paradijs vol weelde bezong, en die lofspraak voorzeker niet onwaardig is.

Van de allereerste bewoners wordt geene bijzondere melding gemaakt. Zoo als elders in Nederland, waren het Keltische volken (1). Vermoedelijk deelen zij in het lot hunner stamgenooten, en verlieten dezen bodem reeds een geruimen tijd voor *Caesars* komst. De aldus verlatene landen geraakten, ten noorden van den Rijn, in handen der Vriezen, die ook het zoogenaamde Gooi en Noord-Holland bevolkten. Ten zuiden der rivier, vestigden zich Batavische stammen. In Eemland, een gedeelte van Hameland, schijnen wederom andere Germanen, en wel *Chamavi* of *Hemavi* gewoond te hebben (2). Reeds in de IIIe. eeuw sloegen eenige Salische volksplanters, zich op de hoogste gedeelten der vruchtbare vlakte neder; waarschijnlijk behoorden deze vreemdelingen tot denzelfden Frankischen stam, die in Overijssel een verblijf vond. Zij moeten door de Wilten, ten tijde van *Honorius*, in het land gevallen, zijn verdrongen geworden; waarna deze, op hunne beurt weder door de Vriezen verjaagd, naar Brittannië overstaken (3).

Rhenen en Wijk bij Duurstede zijn ongetwijfeld de oudste steden der provincie. Onder dien naam evenwel komen zij bij Romeinsche schrijvers niet voor. *Tacitus* gewaagt van *Grinnes* en *Batavodurum*, beide door de wapenfeiten van *Claudius Civilis* en zijne vijanden beroemd geworden. Dit Grinnes houdt men vrij algemeen, voor eerstgemelde plaats (4). Batavodurum, ook door *Ptolomeus* aangeduid, zou vervolgens dat slot moeten wezen, hetwelk later Duurstede of Dorestadum genoemd werd, en waarbij langzamerhand een gehucht ontstond, zijnde het tegenwoordige Wijk te Duurstede (5).

Ook de Heymenberg bij Hemerstein, bezat in het eerste tijdperk zekere vermaardheid. Men wil, dat de H. *Cunera*, een der elf duizend maagden van vrouw *Ursula*, ter dezer plaatse zoude gewoond hebben, en wel na dat zij den moord, aan hare schoone gezellinnen te Keulen gepleegd, gelukkig ontkomen was (6). Hoe dit zij, zeker is het, dat de kerk van Rhenen aan deze Sancta werd toegewijd; voorts wordt er in de nabijheid dier stad nog een heuvel en een landweg gevonden, die haren naam voeren (7), eene omstandigheid, waardoor het oude volksverhaal aanmerkelijk wordt ondersteund.

Daar waar zich thans de hoofdstad der provincie zoo luisterrijk verheft, bevond zich weleer eene eenvoudige overvaart, een veer, hetwelk vóór de aankomst der Romeinen kan bestaan hebben, maar eerst onder het bestuur der Imperatoren eene hooge mate van belangrijkheid verkreeg (8). Daar ter plaatse toch was de uiterste grenslijn tusschen Gallia Belgica en Germanië, op last van *Augustus* veroverd. Het lag dus in den aard der zake, dat men het veer bewaakte, en door een slot of versterkt tolhuis zoo goed mogelijk beschermde. Bij deze overvaart of trecht, *Trajectum* zeiden de Romeinen, sloeg men vervolgens eenige huizen op, en er ontstond eene kleine buurt te *U trecht*, dat is, *aan het veer* (9).

Een ander slot, Wiltenburg genaamd, en te Vechten gelegen (10), stond met de zoo evengenoemde versterking in verband. Voorts voltooiden Beververaart en Batavodurum de keten van Romeinsche Reinsloten, die met het huis te Britten een aanvang nam, en waarvan Trajectum het middelpunt was.

De legende plaatst hier eene stad *Antonina*, volgens den een, door *Antonius Columna*, ten tijde van *Nero* gebouwd, en volgens den ander, onder den Imperator *Antoninus* gesticht. Men heeft ook beweerd, dat het slot ter dezer plaatse, door *Drusus* aangelegd, den naam zijner dochter *Antonia* gedragen heeft, en, zoo die meening gegrond is, dan kan de kleine buurt aan het veer, door de Romeinen ook wel Antonia zijn genaamd, of als een aanhangsel van dit vestingwerk zijn beschouwd geworden. Alzoo zoude de overlevering met de onloochenbare geschiedenis ten naastenbij overeenkomen.

Behalve de aangewezene sloten, moeten de Romeinen nog andere legerplaatsen in dit gewest bezeten hebben. Vermoedelijk werden er ook bevestigde punten op de hooge Woerd en aan de meeren gevonden (11), zoo dat Utrecht de in Holland gelegene kasteelen ondersteunde, en door deze wederkeerig kon worden bijgestaan.

Op al deze plaatsen, maar inzonderheid bij Wiltenburg, vond men van tijd tot tijd eenige Romeinsche munten, graflampen en andere voorwerpen van openbaar of huiselijk gebruik. Eenige dier zeldzaamheden, vroeger in eene *chambre de raretés* (12), bevinden zich thans op het stedelijk raadhuis, alwaar ook later gevondene oudheden eene kleine verzameling helpen vormen, die meerdere belangstelling waardig is dan zij tot nog toe gevonden heeft.

Een ander gedenkteeken, als nog in het dorp de Vuursche voorhanden, schijnt tot de vroegste bewoning dezer landen te moeten gebragt worden. Het bestaat uit een oud altaar, Dolmin, en heeft wel eenige overeenkomst met de zoogenaamde Hunnebedden. — Gaat en ziet (13).

Bij den val van het Romeinsche rijk, waren de Wilten geweken De tegenwoordige provincie Utrecht maakte toen nog geen zamenhangend geheel uit, en bleef zelfs, door den Rijn gescheiden, in twee deelen gesplitst. Het zuidelijk gedeelte werd met Zuid-Holland aan de Frankische monarchie onderworpen; het andere kwam in handen der heldhaftige Vriezen, die de bosschen en heilanden van het noordelijk Utrecht als bolwerken beschouwden van hun bijzonder vaderland, en ze uit dien hoofde in bezit namen. Een volgend tijdperk bragt daarop het kruis naar deze oorden over. De kleine buurt aan het veer werd andermaal eene belangrijke grensplaats, een voorpost der Frankische heerschappij en tevens een punt van vereeniging voor allen die het Christendom beleden.

(*) Deze *Handleiding*, welke ter perse is, wordt bij afleveringen uitgegeven en kan bij alle Boekverkoopers besteld worden.

1. Scriklus, *Originum rerumque Celticarum*. Pelloutier, *Hist. des Celtes* en Radlof, *Neue Untersuchungen des Keltenthumes*.
2. Van Asch van Wijck, *Proeve over de Eem*. bladz. 60.
3. Ook de Vriesche geschiedenis gewaagt van Wilten, die van de boorden der Oost-Zee naar Nederland overkwamen, en zich vervolgens naar het Sticht begeven hebben. Het schijnt ook wel, dat zij in de nabijheid der stad Utrecht gewoond hebben, welligt bij of om het kasteel Wiltenburg, hetwelk evenwel niet door hen, maar door de Romeinen bezeten werd.
4. *Grinnes*, bij Tacitus, vermelt *Hist. lib.* V. cap. 20 en 21, Divaeus, Junius, en St. Simon *Guerr. des Bat.* houden *Grinnes* voor Rhenen; doch D'anville meent, die plaats op den regter Waaloever gevonden te hebben, Alting zoekt ze in het dorp *Remmerten*, en Wastelain daar vlak tegen over, te weten in *Beerhuisen*.
5. *Batavodurum*, door Ptolomeus in het tweede boek zijner *Geographia* genoemd, is nu eens voor Batenburg, dan weder voor Nijmegen gehouden, maar ook steeds met het *oppidum Batavorum* verward. Tacitus, *Hist. lib. V. cap.* 19 *et* 20 vermelt beiden, en wel zoodanig, dat het aan geen twijfel kan onderhevig wezen, of het *oppidum Batavorum* is *Nijmegen*, en *Batavodurum* daarentegen Wijk bij Duurstede. Dat voorts onze verklaring van een stedeken *Wijk*, bij of onder den rook van het slot *Duurstede*, gegrond is, daarvan kan men zich bij Matthaeus de *Jure Gladii* cap. 34, ook in zijne verhandeling *de Nobilitate* lib. III, en nog beter op de plaats zelf overtuigen. Nog altijd vindt men er eenige muren en den toren van een oud slot *Batavodurum* genaamd. Deze bouwvallen evenwel zijn geenszins de overblijfsels van de eerste sterkte, onder de Romeinen aangelegd, maar veeleer de ruinen van een tweede kasteel, op de grondslagen van den eersten burg, in later tijd gesticht. Zie *Divisie Chronijk*, *Divis.* III. cap. 91. Eindelijk, dat *Batavodurum* dezelfde plaats is, die men in de middeleeuwen *Dorestadum* noemde, en door sommigen met *Quentovicus* of *Vicus portus*, op de kusten van Frankrijk, verward werd, vindt men behoorlijk opgehelderd bij van de Wall, *over Quentovicus*, voorts bij J. de Rhoer, *Disquisitio de Dorestado*. Vergelijk *de Tegenw. Staat* XII. 63, 85.
6. De marteldood van St. Ursula en haar gezelschap wordt ten onregte aan Attila toegeschreven; niet bij zijnen inval in de Nederlanden, maar omtrent vijftig jaren vroeger moet deze beruchte moord, door andere barbaren, zijn gepleegd geworden. Of er echter wel elf duizend maagden om het leven kwamen wordt zeer betwijfeld; haar getal was vermoedelijk niet grooter dan elf. In plaats van XIM, V. (virgines) leze men dus XI, MV. (Martires virgines).
7. Matthaeus, *De fundat Eccl.* p. 294, 398.
8. Zie Halma, op de woorden *Antonia*, *Utrecht*, *Vechten*, zoo ook Hoogstraten, en *den Tegenw. Staat*. Eene kaart van Utrecht in de IX eeuw, en waarnaar de vroegere toestand wel eenigermate kan worden opgemaakt, staat bij van Heusden en van Rijn, ook bij Blondeel *Beschr. van Utrecht*, bladz. 4.
9. *U* in de beteekenis van *aan*, *bij* of *op*, komt vooral in familienamen veelvuldig voor, bijv. *Utenhove*, *Utewaal*, *Utenbogaart* enz. Dat voorts *Trecht* eene overvaart is, weet een ieder. Vroeger meende men, dat Utrecht Oudtrecht, en ook wel Vilten of Wiltentrecht moest beteekenen. De redenen daarvoor vindt men bij Halma. Eenvoudiger, beter, en met onze uitlegging overeenkomende, is de verklaring van Jufv. Moens, in het *Iets over Utrecht*, en die van den geleerden Heer Scheltema in het *Tijdschrift voor Geschiedenis, Oudheden, en Statistiek van Utrecht*, No. 1. Bilderdijk, *Gesch. des Vaderl.* I. 135, zegt nog zeer verkeerd, *Utrecht* is *Audtrecht* (sommigen Wildtrecht).
10. Scheltema *verh. over Wiltenburg*, vooral belangrijk over de gevondene Oudheden. Vergelijk Halma op het woord, en L. Smids, *Schatk. van Nederl. Oudh.* bladz. 297 en 392.
11. L. Smids, *Schatkamer* op het woord *Hoogewoerd*.
12. Chevalier, *Decription de quelques antiquités*, etc.
13. Scheltema, *Berigt aangaande een oud altaar, enz. in het dorp de Vuursche.*

MIDDEL OM DE SLAKKEN TE BELETTEN DE ZAADBEDDEN AAN TE TASTEN.

Op het middel tegen slakken door het strooijen van kalk, is de bedenking gemaakt, dat de kalk in korten tijd hare kracht verliest; aangezien eene mist of eene kleine regen genoegzaam is, om ze krachteloos te maken. Zie hier een ander beproefd middel, dat deze zwarigheid niet heeft. Men omspant het vierkante bed, dat men bezaaid heeft, met een koord gemaakt van gekroesd paardenhaar zoo als dat, hetwelk gebruikt wordt voor het vullen der paardenharen stoelmatrassen. De slechtste soort wordt natuurlijk hiertoe gebezigd. Dit koord wordt met vier stokjes of pennen, die men op de vier hoeken van het zaadbed insteekt, tegen den grond gehouden. De insekten met eene weeke huid overschrijden dezen slagboom niet, uithoofde van de scherpe puntjes, welke allerwege uitsteken.

De Directeur-Generaal van Oorlog, ad interim, herinnert, bij deze, alle houders van pretensien, ten laste van het Departement van Oorlog, *over het jaar* 1834, dat de tijd tot het indienen van hunne rekeningen, memorien of declaratien, achtervolgens de wet van 8 November 1815, no. 36, *met den laatsten Junij aanstaande finaal zal zijn verstreken*, na welken dag geene derzelve meer kunnen worden aangenomen, en noodigt hen mitsdien, om dit uiterst tijdstip van indiening niet af te wachten, maar hunne stukken onverwijld, aan het departement van Oorlog, in te zenden.

's Gravenhage, den 9 Mei 1835.

Voor eensluidend afschrift, *De Secretaris Generaal*, J. P. SCHEFFER.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar te *Rotterdam*, op *Woensdag* den 1 Julij 1835, zullen geveild worden:

13.393 Kranjangs en Kanassers } JAVA SUIKER, liggende aldaar.
263 Kisten............ }

De Monsters, benevens de Verkoop-Condities zullen in tijds worden uitgegeven.

Amsterdam, den 30 Mei 1835.

VAN DER HOUVEN, *President*.
KOOIJ, *Directeur fungerend Secretaris*.

⁂ Getrouwd:
S. K. v. D. MEULEN, en
T. IJ. SCHILSTRA.
Sneek, den 31 Mei 1835.

⁂ Heden morgen verloste van eenen welgeschapenen Zoon, A. FRANTZEN, geliefde Echtgenoot van P. CAMMENGA, Pz.
Leeuwarden, den 25 Mei 1835.
Familie en Bekenden gelieven deze algemeene, voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

⁂ Heden morgen verloste mijne geliefde Echtgenoot S. H. WITTEVEEN, van een' welgeschapen ZOON. G. T. REITSMA.
Lemmer, den 27 Mei 1835.

⁂ Heden verloste van eenen ZOON, JAIKE DOUWES STELWAGEN, geliefde Huisvrouw van P. F. JONGSMA.
Leeuwarden, den 29 Mei 1835.

⁂ Heden verloste van een' welgeschapenen ZOON, ELISABETH KOOPMANS, geliefde Echtgenoot van S. H. VAN DER GOOT.
Blokzijl, den 30 Mei 1835.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON, ANNA CHRISTINA BLAUWSTRA, geliefde Echtgenoot van GERs. TER HORST, RZoon.
Leeuwarden, den 1 Junij 1835.

. Heden morgen, ten negen ure, overleed, aan de gevolgen eener beroerte, in den ouderdom van 53 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de heer PIETER TETRODE, Adjunct-Commies van de eerste klasse bij het Provinciaal Gouvernement van de provincie Drenthe. Diep bedroefd geef ik daarvan bij deze berigt aan Familie en Bekenden, zullende men mij van verdere bekendmaking wel willen verschoonen.

Assen, den 25 Mei 1835. E. HOLDEN, Weduwe TETRODE.

. Heden ontsliep ons jongste kindje IJBELTJE, in den ouderdom van ruim één jaar. K. TIGLER WIJBRANDI.

Leeuwarden, den 28 Mei 1835. S. WIJBRANDI, Geb. BROUWER.

WORKUM, den 28 Mei 1835. Heden ontsliep kalm, na eene kortstondige, doch hevige ziekte, mijne teedergeliefde Echtgenoot SOPHIA LOHMAN, in den ouderdom van 46 jaren en ruim eene maand, diep betreurd door mij en onze kinderen.

K. E. BRUNGER.

Familie en Vrienden gelieven deze kennisgeving ook als bijzonder aan hen gerigt te beschouwen.

. Heden stierf plotseling, mijn jongste Zoon, IMKE PIERS MINNEMA, in den jeugdigen leeftijd van 25 jaren en 7 maanden. E. S. REINDERSMA,

Gorredijk, den 28 Mei 1835. Wed. P. M. MINNEMA.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 29 Mei 1835, *f* 21 : 00. GROVE KAAS 11 à 12½.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 142 : 50. het Last. — Tarwe *f* 5 : 91 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 30 MEI 1835.

NEDERLANDEN.				Gebl.
Werkel. Schuld.....	2½ pct	55¾	55 3/16	55 3/16
Dito dito..........	5 »	100¾	101	100¾
Uitgestelde Schuld ...				
Kansbiljetten van dito.	*f*	25¾	25½	25⅝
Amort. Sijndicaat ..	4½ pct	94½	94¼	94½
Dito dito	3½ »	79⅝	79¾	79¾
Schatkistbiljetten....	4 »			
Handel-Maatsch. ...	4½ »			
FRANKRIJK.				
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.	78¾	79	79
Fransche Wissel 57⅝				
ENGELAND.				
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.			
SPANJE.				
Perp. R. Emissie Am.	5 pct	44½	44¾	44⅞
Dito dito à *f* 1000.	3 »	26¼	26¾	26⅝
Cert. Osy&C. en Leg.	4 »			
Fransche Uitgestelde..		18	18½	18⅝
Cortes Bons te Lond.	5 »	41⅞	41½	41½
Engelsche Uitgestelde				
PORTUGAL.				
Oblig. te Londen....	5 »			
Dito dito..........	3 »			
NAPELS.				
Certfic. bij *L. & B* ..	5 »			
Dito bij *Falconn. &C.*	5 »			
Leen. te L. bij Roths.	5 »			

RUSLAND.				Geb.
Obl. *H.* 1798 en 1816	5 pct.	103⅞		
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 »	104¼		
Cert. dito 1831 en 33	5 »	98⅝		
Obl. te Londen...	5 »			
Cert. te Hamburg.	5 »			
Inschrijving in Assig.	6 »	68⅝	68⅝	68⅞
Certificaten van dito	6 »			
POLEN.				
Aand. met Lot. fl. 100.	*f*			
PRUISSEN.				
Aand. met Lot. R. 50	*f*	110¾	111¼	110¾
Neg. Londen 1830	4 pct.	101		
OOSTENRIJK.				
Aand. met Lot *f* 100	*f*			
Dito dito *f* 250.	4 pct. -			
Metalliek	5 pct	98½	98¾	98½
Dito te Lond. gen..	5 »			
Dito	2½ »	55		
W. Bank bij *Goll&C*	5 »			
Dito	4 »			
Cert. Stadsb. bij dito	2½ »			
Ween Bank-Actien.	3 »			
NieuweWeen. Aand.	*f*	710		
DENEMARKEN.				
Negot. te Londen.	3 pct.			

Brazil. van 100 £ 85¾. — Columb. 1ste leening van 500 £ 25; Dito 2de leening van 100 £ 27¾, ⅛; Onbep. en Kleine Coup. *f* 6½, 1/16. — Peru 6pCt. van 100 £ 24¾. — Cortes van 510 £ 41⅞, ½; Coup. 23.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN DONIAWERSTAL, roepen bij deze op de Hervormde Floreerpligtigen van de dorpen *Goingarijp* en *Broek*, om te compareren op Donderdag den 11 Junij 1835, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk te Goingarijp, ten einde nader te delibereren en te besluiten over een te doen voorstel van eenige Reparatien aan de Pastorie te Goingarijp.

Langweer, den 30 Mei 1835.

Grietman en Assessoren voornoemd,
S. VAN HEEMSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
T. S. V. D. LEIJ.

MR. C. WIERSMA, Notaris, residerende te Huizum, hiertoe benoemd door de Regtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van Mr. J. SCHIK en Mr. C. C. C. WARMOLTS, Procureurs bij welgemelde Regtbank, als gelastigde van hunne principalen, en ten overstaan van het Vredegt van het kanton Leeuwarden nummer twee, op Woensdag den tienden Junij 1835, des namiddags precies ten vier ure, ten huize van de Weduwe *Elzinga*, Kastelejnsche buiten de Wirdumerpoort te Leeuwarden, bij provisionele toewijzing, publiek bij strijk- en verhooggeld presenteren te verkoopen:

Ten eersten: Den ROG- en WEITMOLEN cum annexis, genaamd *de Eenhoorn*, gekwoteerd letter N, nummer 272, met derzelver STEDE en GROND en verder aanbehooren, mitsgaders met Paard, Kar, Gewigten, Kettingen en overige Gereedschappen, staande en gelegen bij de Schrans onder het behoor der stad Leeuwarden, en bekend op den Kadastralen legger dezer Gemeente onder sectie G, nummer 827.

Ten Tweeden: Eene HUIZINGE cum annexis, BLEEK en PLAATS, staande en gelegen in de Schrans onder Huizum, en gekwoteerd nummer 271, bekend op den Kadastralen legger der Gemeente Huizum onder sectie B, nummer 1, thans nog door *J. J. Schippers* cum uxore bewoond, bestaande deze Huizinge in eene ruime Kamer, het uitzigt hebbende langs den Straatweg, en waarin twee Bedsteden, Kast en Kelder, voorts Gang, Keuken, Zolder en verdere Commoditeiten.

Ten derden: Eene HUIZINGE cum annexis, met BLEEK, PLAATS en VUURHOK, staande en gelegen naast het vorige perceel, in de Schrans onder Huizum, en aldaar gekwoteerd nummer 95, bekend bij het Kadaster mede onder sectie B, nummer 1, en bestaande in een ruim Voorhuis, zeer geschikt tot Winkelaffaire, ruime Kamer, het uitzigt hebbende langs den Straatweg, en waarin een Bedsteed, Keuken met Bedsteed, Kast en Put, Zolder en verdere Commoditeiten.

Alle de perceelen dadelijk na de finale toewijzing vrij te aanvaarden, terwijl inmiddels de Conditien ter inzage zullen liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

De Notaris MEIJER, te Bolsward, zal, op Donderdag den 4 Junij 1835, des namiddags ten 2 ure, provisioneel en des avonds ten 5 ure, finaal, telkens ten huize van *Jan Schurink*, in het Witmarsumer Veerhuis, te Bolsward, publiek bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Een TJALKSCHIP, genaamd *de Jonge Anna*, groot volgens Meetbrief 31 ton, met al deszelfs staand en loopend Want, Zeilen, Haken, Boomen, enz., zoodanig als hetzelve thans door de Weduwe *Douwe Oedzes Bangma*, wordt bevaren, en is liggende in de Stadsgracht te Bolsward.

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 10 Junij 1835, des middags ten 12 ure precies, in de Herberg van *S. Beidschat*, publiek veilen: Het in den Storm van den 3 Maart ll. tusschen Stavoren en het Klif op het Vrouwen Zand gezonken en aldaar met den Mast boven water zittende SCHUITESCHIP, genaamd *de Vrouw Catharina*, bevaren geweest bij Schipper *Bonne Jans van Dijk*, van Harlingen, en zuiks met de in gemelde Schip zich bevindende Lading STEEN en alle de bij het Schip behoorende GOEDEREN.

DEZELFDE NOTARIS, zal, op Donderdag den 11 Junij 1835, des namiddags ten 2 ure precies, ten huize van *L. Rimkema*, bij de Groote Sluis, te Harlingen, publiek veilen: Onderscheidene MEUBELEN en HUISGERADEN. BEDDEGOED, KOPER, TIN en AARDEWERK, VROUWEN KLEEDEREN, en wat dies meer is; wordende aan elk, des begeerende vrijheid gegeven om bij voorschreven, Goederen ter veiling in te brengen

UIT DE HAND TE KOOP: Een KOFSCHIP, gemeten op 18 ton, met platte Luiken en Roef, Zeil en Treil, in een besten staat, zoo als het thans is liggende aan de Scheepstimmerwerf van CLAAS P. SJOLLEMA, te Grouw, bij wien het is te bekomen.

TE HUUR:

Eene aangename gemeubileerde VOOR-BOVENKAMER, bij de Ducomartinspijp letter F, no. 39 te Leeuwarden. Te bevragen aldaar.

De ondergeteekende maakt aan het geëerd Publiek bekend, dat hij thans is voorzien van differente soorten van HOEDEN en PETTEN, alsmede beste fijne VILTEN HOEDEN. Ruilt ook Hoeden en Petten in. Belooft eene prompte en civiele bediening. Verzoekt een ieders gunst en recommandatie. Is woonachtig over de drie Posten te Bolsward.

H. P. ANDRIESSEN & C°.,
Mr. Hoedenmaker.

De ondergeteekende Pompmaker te Makkum, BOORT greenen BOERE POMPEN, voor den geringen prijs van 10 Centen de voet, mits Balken en Brieven franco, recommandeert zich in ieders gunst. S. T. BLOK.

Makkum, den 30 Mei 1835.

HET STEDELIJK KANTOOR, wordt met den 9 dezer verplaatst op [illegible] Wirdumerpoort?, letter K, no. 170.

De ondergeteekende heeft de eer zijne begunstigers te berigten, dat hij steeds, als voorheen, continueert met het vervaardigen van GOUDWERKEN, en wel bijzonder met het ZETTEN VAN DIAMANTEN, ANDERE EDELE GESTEENTEN EN KUNSTHAARWERK.

Voorts biedt hij zich aan, om een' Jongeling van fatsoenlijke familie, bovengemelde vakken grondig willende leeren, hiertoe op te leiden.

Nader berigt en condition zijn bij den ondergeteekende te bekomen.

Leeuwarden, den 1 Junij 1835. L. J. LE FEBRE.

De ondergeteekende is den 12 dezer komen wonen in het Logement het Schippershuis, van ouds het zoo genaamde *Schippers Gezelschap*, aan de Noorderhaven alhier, verzoekt het geëerd Publiek, Schippers, Reizigers en vooral die gewoon zijn hun verblijf of intrek daar te hebben, hem met hunne geëerde gunst te vereeren, voor goed Logement, bediening en civiele behandeling zal gezorgd worden; hoopt zich hier door de gunst van een ieder waardig te maken; biedt zich tevens aan tot het doen van Boodschappen voor het belang der Schippers en Reizigers.

Harlingen, den 18 Mei 1835. J. HEMMINGA.

Te SNEEK zijn weder ontvangen eene aanzienlijke partij fraaije, zeer deugdzame BEHANGSELPAPIEREN, en worden goedkoop verkocht, door

W. CUPAERUS.

Door deze maakt de ondergeteekende bekend, dat in de Lemmer, *alléén* door den Heer C. LE HEUX, wordt verkocht EAU DE COULOGNE van zijne Fabrijk.

JOHANN MARIA FARINA,
tegen over de Oude Markt.

Keulen, den 22 April 1835.

A. PEPPE, van 's Gravenhage, heeft de eer de Dames te berigten, dat hij alhier is gearriveerd met een groot assortiment van nieuwmodische rijke Schwals en Doeken in onderscheidene grootte en kwaliteit, gedrukt Casemier en Mousselinelaine Stoffen voor Kleedjes, Echarpe, Fichus, enz. enz.; alles tegen zeer matige prijzen.

Is uitgepakt tot den 11 dezer, ten huize van J. D. LEICKERING, Bontwerker op de Berlikermarkt, no. 283.

DRAGTEN, den 29 Mei 1835. Bij de LOTERIJ van *GOUD- en ZILVERWERKEN*, van J. KAMMINGA KIJLSTRA, op heden ten overstaan van den ondergeteekende gehouden, zijn, op de onderstaande nummers, de daarbij vermelde prijzen gevallen:

877 Z. Suikerschopje; 510 G. Vingerring; 493 G. Doekspeld; 1189 Z. Sponsdoosje; 67 G. Oorbellen; 407 G. Oorijzer; (smal) 576 Z. Theelepeltje; 306 Z. Sigaarpijpje; 180 Z. Priemkoker; 1022 Z. Roomlepel, 653 Z. Knipbeugel; 338 G. Slot met 3 str. Bloedkor.; 13 G. Steenslot; 1067 G. Vingerring; 482 Z. Sponsdoosje; 1144 dito; 885 Z. Breischee; 1162 Z. Tabaksdoos; 610 G. Vingerring; 1050 G. Oorbellen; 332 G. Vingerring; 879 Z. Pijpuithaalder; 136 dito; 1040 Z. Naaldekoker; 608 G. Oorbellen; 498 Z. Sigaarpijpje; 919 G. Doekspeld; 1009 G. Horologie; 1111 Z. Pijpdop; 440 Z. Pepermentdoosje; 923 G. Braseletslootjes; 318 Z. Horologie; 675 Z. Priemkoker; 260 Z. Tabaksdoos; 1012 G. Oorbellen; 630 Z. Pijpuithaalder; 34 Z. Knipbeugeltje; 680 Z. Horologie; 918 Z. Knipbeugel; 904 Z. Breidhaakje; 620 Z. Roomlepel; 878 Z. Breidhaakje; 259 Z. Sponsdoosje; 872 Z. Snuifdoos; 663 G. Steenslot; 1003 G. Doekspeld; 687 Z. Knipbeugel; 812 Z. Pijpuithaalder; 959 Z. Suikerstrooijer; 40 Z. Knipbeugel; 288 G. Slot met carol koralen; 1099 G. Vingerring; 430 Z. Naaldekoker; 696 G. Horologie (3kast); 565 Z. Schaar met schee; 582 dito; 1096 G. Oorijzer (breed); 670 Z. Sigaarpijpje; 469 Z. Roomlepel; 235 dito; 876 G. Doekspeld; 427 Z. Pijpdop; 141 G. Vingerring; 138 G. Oorbellen; 782 G. Vingerring; 644 Z. Theelepeltje; 940 Z. Breidkorfje; 160 G. Slot met gitten; 815 Z. Suikerstrooijer; 491 dito; 1087 G. Doekspeld, 690 Z. Potlood; 991 Z. Breidkoker; 317 Z. Suikerschopje; 586 Z. Potlood, 1171 Z. Sigaarpijpje; 54 G. Doekspeld; 727 G. Vingerring; 143 Z. Pepermentdoosje; 503 Z. Suikerlepeltjes.

De prijzen worden, tegen overgifte der loten, aan de belanghebbenden uitgegeven, door den Ondernemer en zijne Correspondenten.

K. J. VAN DER VEEN, *Notaris.*

Bouricius algemeene Postwagen-Diensten.

De HOOFD-ADMINISTRATIE maakt bekend, dat te beginnen op den 1 Junij aanstaande, eene Tweede Dienst der Onderneming langs de Zuiderzee in werking zal komen.

Het Vertrek heeft plaats:

Van *Amsterdam*, des avonds ten 6 ure.
» *'s Gravenhage* en *Rotterdam*, des avonds ten 4 ure.
» *Utrecht*, des avonds ten 11 ure.

Om aan te komen te *Zwolle*, des morgens voor 10 ure, van waar die dienst eerlang mede naar *Groningen*, *Leeuwarden* en *Almelo* doorloopen zal.

Van *Zwolle*, des morgens ten 7 ure, verlenging der aan te leggen Nachtdienst van *Groningen* en *Leeuwarden*, om aan te komen te *Utrecht*, des namiddags voor 5 ure, te *Amsterdam*, des avonds ten 8 ure 30 min., te *Rotterdam*, des morgens ten 3 ure.

De Reizigers van *Groningen*, *Leeuwarden*, enz., zullen dus voortaan te *Zwolle* aankomende, hunne Bewijzen van Plaatsneming naar *Holland*, enz., even als die naar *Gelderland*, enz., slechts behoeven te laten viseren, om aanspraak te kunnen maken op hun regt, van des anderen daags des morgens in plaats van des nachts door te reizen, zoo zij dit laatste niet verkiezen, en zulks zonder verbeurte van het betaalde Vrachtloon, en op den voet omschreven in de Circulaire der Hoofd-Administratie, van den 29 Maart 1834, 7 Afd., no. 27/74. welke dezelfde bevoegdheid tot de Kantoren te *Utrecht* en te *Arnhem* uitgestrekt heeft.

Arnhem, den 25 Mei 1835.

De Ondernemer en Hoofd-Administrateur,
BOURICIUS.

Bouricius algemeene Postwagen-Diensten.

Het vertrek der Diligence van *Breda* en *Eindhoven* per *Tilburg* en *'s Hertogenbosch enz.* uit *Arnhem* naar *Zwolle* vervroegd, en op des middags ten 2 ure 30 min. in plaats van ten 4 ure bepaald zijnde, te beginnen op den 6 Junij e. k., zoo zal op dien dag het vertrek van *Zwolle* naar *Groningen* en *Leeuwarden* in evenredigheid vervroegd, ten 11 ure 30 min. 's avonds van *Zwolle* plaats hebben, door *Meppel* passerende omstreeks 2½ ure 's morgens, om aan te komen te *Groningen* ten 11½ ure, te *Leeuwarden* ten 10½ ure 's morgens.

De met den 1 Junij e. k. tot stand komende tweede Dienst der Onderneming langs de Zuiderzee biedt aan de reizigers de gelegenheid aan, van naar verkiezing des nachts van *Zwolle* naar *Utrecht*, *Amsterdam* en *Rotterdam* door te rijden, of wel van derzelver reis tot den anderen dag des morgens ten 7 ure uit te stellen, zullende die daartoe hun plaatsbiljet tot de verdere bestemming slechts bij hunne aankomst te *Zwolle* behoeven te laten geldig viseren ten Kantore der Onderneming te *Zwolle*, zonder suppletie van vracht.

Op den 6 Junij e. k. zal voorts de Diligence vertrekkende van *Zwolle* over *Deventer* en *Zutphen* naar *Arnhem enz.* des morgens ten 6½ ure, uit *Dieren* ten 5½ ure 's namiddags doorloopen naar *Doesborgh* en *Terborgh*.

Op den 6 Junij zullen de met deze Dienst aangekomen reizigers des namiddags ten 4 ure uit *Arnhem*, of ten 5½ ure uit *Dieren* naar *Doesborgh* en *Terborgh* kunnen doorreizen.

Arnhem, den 30 Mei 1835.

De Ondernemer en Hoofd Administrateur,
BOURICIUS.

Met goedkeuring van het Achtbaar Bestuur, gedenkt de Kasteleinsche van de Bontekoe te Jelsum, op Dingsdag den 9 Junij e. k., des namiddags om 2 uren, te laten Verharddraven: *Een GEREID met HOOFDSTEL*, door Paarden van drie jaren oud.

)o( )o( )o(

Acht KNECHTEN, het *Timmer-* en *Metzelwerk* geheel of ten deele verstaande, kunnen dadelijk werk bekomen bij *F. P. BOERSMA*, Mr. Timmerman te Brantgum.

)o( )o( )o(

Vijf of zes TIMMERKNECHTEN kunnen van stonden aan werk bekomen bij *OTTE T. SCHUURMANS*, Mr. Timmerman te IJlst.

)o( )o( )o(

Een ongehuwde VERWERS en GLAZENMAKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, werk begeerende, vervoege zich hoe eerder hoe liever bij de Erven van *P. J. VAN DER WEIJDE*, te St. Jacobi Parochie.

Verkooping van Boeken en Rariteiten,

Op Dingsdag den 9 Junij 1835, en twee volgende dagen, des voormiddags ten tien, en des namiddags ten drie ure precies, door J. PROOST, ten zijnen verkoopplaatse bij de Put, no. 247, te Leeuwarden; ten overstaan van een der Heeren Notarissen uit de Associatie tot de Boelgoederen aldaar. Op Zaturdag den 6 Junij is alles op de gewone uren, voor een ieder te zien.

Te Leeuwarden, bij J. PROOST, Boekhandelaar bij de Vischmarkt, is de Catalogus voor 10 centen te bekomen.

VERKOOPING VAN BOEKEN.

De Boekhandelaar G. YPMA, te *Franeker*, zal, op nader te bepalen tijd, verkoopen, de BIBLIOTHEEK van wijlen den Heer J. A. KESLER, in leven Genees-, Heel en Vroedmeester aldaar.

Degenen die goede Boeken of andere Voorwerpen bij deze verzameling gelieven te voegen, worden verzocht, dezelve bij bovengemelde te bezorgen.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.